

4371/05.10.00/2013

§ 228

Periaatepäätös suomenkielisten, kehitysvammalain tai vammaispalvelulain perusteella aamu- ja/tai iltapäivähoitoon sekä loma-ajan hoitoon oikeutettujen kehitysvammaisten ja autististen oppilaiden hoidon toteuttamisesta

Valmistelijat / lisätiedot:

Tapio Erma, puh. (09) 816 52051

Eila Mustonen, puh. (09) 816 23006

Liisa Ollikainen, puh. (09) 816 40033

Maija Havo, puh. 050 337 3645

Maria Rauman, puh. (09) 816 83861

Miia Loisa-Turunen, puh. (09) 816 52018

Nina Hiltunen, puh. 046 877 3466

Titta Tossavainen, puh. (09) 816 23300

Tuija Lindstedt, puh. (09) 816 52230

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Päätösehdotus

Sivistystoimen johtaja Sampo Suihko

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta merkitsee selostusosan tiedoksi ja kehottaa sivistystoimea omalta osaltaan valmistelemaan sosiaali- ja terveystoimen kanssa kehitysvammalain tai vammaispalvelulain perusteella aamu- ja/tai iltapäivähoitoon sekä loma-ajan hoitoon oikeutettujen kehitysvammaisten ja autististen oppilaiden hoidon toteuttamisen siten, että sivistystoimi tuottaa ko. palvelut. Hoidon tuottamisesta sovitaan tarkemmin toimialojen välisellä sopimuksella. Periaatepäätös käsitellään vastaavan sisältöisenä sosiaali- ja terveyslautakunnassa.

Edellä mainittujen oppilaiden aamu- ja/tai iltapäivähoito siirtyy sivistystoimen toteuttamaksi 1.8.2014 alkaen. Sivistystoimi toteuttaa loma-ajan hoitoa vuoden 2014 talvilomasta alkaen.

Tämän periaatepäätöksen voimaantulo edellyttää, että lautakunnat tekevät asiassa samansisältöiset päätökset.

Käsittely

Puheenjohtaja teki seuraavan pöytäkirjamerkinnän: kaikkia osallisia henkilöstöryhmiä kuullaan asian valmistelun aikana.

Päätös

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Toimivalta

Espoon kaupungin sivistystoimen lautakuntien ja johtokuntien johtosäännön 5 §:n 5 kohdan mukaan sivistystoimen lautakuntien tehtävänä on huolehtia yhteistyöstä muiden lautakuntien kanssa palvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä.

Hoidon järjestämisen lainsäädännöllinen perusta

Koululaisen aamu- ja iltapäivätoiminta voi tulla järjestettäväksi perusopetuslain, vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (jäljempänä vammaispalvelulaki) tai kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (jäljempänä kehitysvammalaki) nojalla.

Perusopetuslain alaisesta koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta säädetään perusopetuslain 8 a luvussa. Jos kunta järjestää tai hankkii aamu- ja iltapäivätoimintaa, sitä tulee tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta erityisen tuen oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa. Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta ei ole oppilaalle subjektiivinen oikeus ja siihen osallistumisesta peritään kuukausimaksu.

Vammaispalvelulain mukaisia palveluja järjestetään, jos vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai tukitoimia muun lain nojalla. Vammaispalvelulain perusteella järjestettävistä palveluista tehdään viranhaltijapäätös. Palvelupäätökset tekee vammaispalvelun sosiaalityöntekijä. Palvelut perustuvat asiakkaalle tehtävään palvelusuunnitelmaan ja ne ovat yleensä maksuttomia.

Kehitysvammalain 1 §:n 1 momentin mukaan erityishuoltoa annetaan henkilölle, jonka kehitys tai henkinen toiminta on estynyt tai häiriintynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden, vian tai vamman vuoksi ja joka ei muun lain nojalla voi saada tarvitsemiaan palveluja. Erityishuolto-ohjelmat vahvistaa vammaispalvelujen johtava sosiaalityöntekijä. Erityishuoltona annettu hoito on pääasiallisesti maksutonta. Asiakasmaksuna voidaan periä ateriamaksut ja osittaisen ylläpidon maksu 16 vuotta täyttäneeltä henkilöltä.

Vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki ovat perusopetuslakiin nähden erityislakeja. Vammaisuuden, pitkäaikaissairauden tai kehitysvammaisuuden perusteella erityislait tulevat sovellettaviksi esimerkiksi silloin, kun vammaiselle tai kehitysvammaiselle oppilaalle perusopetuslain mukaiset palvelut eivät riitä kattamaan oppilaan iltapäivähoidon tarvetta.

Loma-ajan hoitoa tarjotaan em. lakien mukaisena palveluna niille kehitysvammaisille tai autistisille oppilaille, jotka tarvitsevat koulujen loma-aikoina päiväaikaista hoitoa sairautensa tai vammansa perusteella

huoltajien työssäkäynnin tai muiden yksilöllisten syiden perusteella. Loma-ajan hoito toteutetaan pääsääntöisesti talvilomalla, kesäkuussa sekä elokuun alussa. Päätökset tai erityishuolto-ohjelmat loma-ajan hoidosta tehdään vammaispalveluissa.

Kehitysvammaisten ja autististen oppilaiden hoidon toteuttamisen nykytilanne

Tällä hetkellä aamu- ja iltapäivähoitoa sekä loma-ajan hoitoa tuottavat sosiaali- ja terveystoimessa vammaispalvelut ja sivistystoimessa opetustoimi sekä varhaiskasvatus. Toiminnan toteuttamisessa on hallinnollisesti ja toiminnallisesti lukuisia päällekkäisyyksiä. Nykyiset toteuttamistavat tekevät asiasta vaikeaselkoisen kuntalaisille ja viranomaisille. Lisäksi ne aiheuttavat epäselvyyttä muun muassa asiakasmaksujen määräytymisessä ja päätöksenteossa.

Ruotsinkielisten kehitysvammaisten oppilaiden opetus ja iltapäivähoito toteutetaan Helsingissä Zacharias skolanissa. Tämä järjestely tulee ainakin toistaiseksi jatkumaan. Loma-ajan hoito on parin viime vuoden ajan toteutettu Zacharias skolanin tiloissa yhteistyössä Kirkkonummen ja Kauniaisten kanssa. Koska loma-ajan hoidon järjestelyt ovat ruotsinkielisellä puolella seudullista yhteistyötä, tulee niissä mahdollisesti tehtävistä muutoksista neuvotella yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Nyt esitetyt muutokset eivät siis tule tässä vaiheessa koskemaan ruotsinkielisten oppilaiden iltapäivähoidon tai loma-ajan hoidon toteuttamista.

Esitys uudeksi toimintamalliksi

Ko. palveluiden toteuttamisen selkeyttämiseksi esitetään, että sivistystoimi huolehtisi suomenkielisten, kehitysvammalain tai vammaispalvelulain perusteella aamu- ja/tai iltapäivähoitoon sekä loma-ajan hoitoon oikeutettujen kehitysvammaisten ja autististen oppilaiden hoidon toteuttamisen. Tällä selkiinnytettäisiin hoidon toteuttamista ja siihen liittyviä vastuukysymyksiä. Nykyisessä toteuttamismallissa vastuukysymykset ovat osittain epäselvät, koska oppilaiden koulupäivän aikana vastuutaho on vaihtunut kesken päivän. Nyt esitetty muutos tarkoittaa sitä, että avustajat ovat jatkossa yhden esimiehen vastuulla koko päivän. Lisäksi muutoksella pyritään mahdollisuuksien mukaan varmistamaan se, että sama avustajapalveluhenkilöstö hoitaisi lasta koko koulupäivän ajan.

Uusi toimintamalli ei aiheuttaisi talousarvion määrärahavarausten siirtoa toimialojen välillä. Koska ko. hoito on sosiaali- ja terveystoimen toimialalle kuuluva palvelu, hoidon tuottamisesta aiheutuneet kustannukset

kohdennetaan kokonaisuudessaan sosiaali- ja terveystoimeen. Asiasta sovitaan tarkemmin toimialojen välisellä sopimuksella.

Ko. oppilaiden aamu- ja iltapäivähoito esitetään siirtyväksi sivistystoimen toteuttamaksi 1.8.2014 alkaen. Loma-ajan hoito siirtyisi sivistystoimen toteuttamaksi vuoden 2014 talvilomasta alkaen.

Muutoksen vaikutukset sivistystoimen toimintaan ja henkilöstöön

Ko. kehitysvammaisten ja autististen oppilaiden iltapäivähoidosta ovat vastanneet Postipuun, Mikkelän ja Tähtiniityn kouluilla koulunkäyntiavustajat, Jalavapuiston, Järvenperän ja Ruusutorpan kouluilla kehitysvammaisten hoitajat sekä Niittykummun, Kilonpuiston ja Mankkaan kouluilla autististen lasten koulunkäyntiavustajat.

Niittykummun ja Kilonpuiston kouluilla järjestettävä hoito on tällä hetkellä suomenkielisen varhaiskasvatuksen toteuttamaa. Muutoksen yhteydessä hoidon toteuttaminen siirtyisi varhaiskasvatukselta suomenkieliselle opetustoimelle. Alle perusopetusikäisten kehitysvammaisten ja autististen lasten päivähoito järjestetään varhaiskasvatuksessa. Niittykummun ja Kilonpuiston lastentarhanopettajien vakanssit (3) tulevat jäämään varhaiskasvatuksen tulosityksikölle. Toimintamallin muutoksesta aiheutuvista toiminta- ja määrärahamuutoksista sovitaan erikseen sivistystoimen sisällä.

Avustajien työtehtävät eivät tule muutoksen johdosta muuttumaan. Esimiehen muuttuminen ei sinänsä ole yhteistoimintaa edellyttävä muutos, mutta ao. koulujen rehtorit ovat käyneet muutoksen läpi asianomaisten koulunkäyntiavustajien kanssa. Muutos koskee koulussa avustajapalveluita hoitavasta henkilöstöstä vain osaa. Muutos vaikuttaa myös ko. avustajapalveluita hoitavan henkilöstön esimiesten tehtäviin. Näille rehtoreille/apulaisrehtoreille on pidetty yhteistoimintasopimuksen mukainen työpaikkakokous 29.8.2013. Lisäksi ehdotettu muutos on käsitelty sivistystoimen henkilöstötoimikunnassa 21.8.2013.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa on käyty alustavia neuvotteluita asiasta. Neuvotteluita jatketaan tarpeen mukaan siinä vaiheessa, kun muutoksen vaikutukset sivistystoimen sisällä ovat paremmin selvillä.

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Päätös

Sivu 5 / 5

**Opetus- ja
varhaiskasvatuslautakunta**

§ 228

20.11.2013